

Sygn. akt V CSK 454/18

POSTANOWIENIE

Dnia 11 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa S. H. i F. K.

przeciwko Skarbowi Państwa-Wojewodzie [...] w K.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 11 kwietnia 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej S. H.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 21 lutego 2018 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) odstępuje od obciążenia powoda kosztami postępowania kasacyjnego na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wtedy może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powód wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które przedstawił w formie pytania, „czy wobec braku aktualnych przepisów regulujących przesłanki zastosowania kontratypu w myśl dekretu z dnia 28 czerwca 1946 r., zgodnie z którym nie stanowiło przestępstwa zgłoszenie w czasie wojny przynależności niemieckiej lub pochodzenia niemieckiego, będącego działaniem w interesie Państwa Polskiego albo z nakazu lub na rzecz polskiej organizacji wolnościowej, możliwe jest zastosowanie art. 82 k.c. i w konsekwencji uznanie czynności prawnej, jaką jest podpisanie Volkslisty za nieważną”. Prawdopodobnie omyłkowo skarżący w pytaniu powołał się na art. 82 k.c., podczas gdy w skardze podnosi zarzut naruszenia art. 83 k.c.

Zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania na problem o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygnięty w dotychczasowym orzecznictwie i wymagający pogłębionej wykładni. Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację juretryczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których ono powstało. Zagadnienie powinno być ponadto „istotne” z uwagi na wagę

problemu interpretacyjnego, którego dotyczy dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna jest wnoszona w konkretnej sprawie, to zarówno charakter rozpoznawanego roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

Problem sformułowany przez powoda nie ma cech określonych wyżej, a uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera w istocie żadnej argumentacji jurystycznej poza lakonicznym wskazaniem, że w ocenie skarżącego wskazane zagadnienie nie zostało jeszcze rozpoznane przez Sąd Najwyższy ani nie zostało jednolicie zinterpretowane przez piśmiennictwo. Skarżący nie powiązał ponadto przedstawionego zagadnienia z przesłankami zastosowania przepisu, na którego tle miało ono powstać (czy to art. 83 k.c. - jak w zarzucie skargi - czy to art. 82 k.c. - jak we wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania). Również skonfrontowanie tak sformułowanego zagadnienia z uzasadnieniem zaskarżonego orzeczenia wskazuje, że pozostaje ono w całkowitym oderwaniu od ustalonego przez sądy orzekające stanu faktycznego. Z ustaleń faktycznych dokonanych przez sądy *meriti* nie wynika bowiem, aby wystąpiły jakiegokolwiek okoliczności wskazujące, że J. H. wpisując się na Volkslistę działał dla pozorów lub znajdował się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. orzeczono jak w pkt 1. Z uwagi na charakter sprawy, sytuację osobistą oraz majątkową powoda, ujawnioną w oświadczeniach składanych na potrzeby rozpoznawania wniosków o zwolnienie go od kosztów sądowych - na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. - Sąd Najwyższy odstąpił od obciążenia powoda kosztami postępowania kasacyjnego na rzecz Skarbu Państwa Prokuraturii Generalnej RP.